

Quickscan Flora en Fauna

**Sloop agrarische bedrijfsgebouwen,
nieuwbouw woningen en natuurontwikkeling
Landgoed De Laan**

gemeente Utrechtse Heuvelrug

**In opdracht van Landgoed De Laan
juli 2018**

Quickscan Flora en Fauna

**Sloop agrarische bedrijfsgebouwen,
nieuwbouw woningen en natuurontwikkeling**

**Landgoed De Laan
gemeente Utrechtse Heuvelrug**

In opdracht van Landgoed De Laan

Tekst: H.J.V. van den Bijtel & C. Achterberg
Fotografie: C. Achterberg
Beopublicatie: 201833
Juli 2018

Omslagfoto: De boerderij Dwarsweg 69 met links van het woonhuis
de vroegere varkensstal (69-1)

van den Bijtel ecologisch onderzoek

Uilenkamp 22

3972 XS Driebergen-Rijsenburg

tel. 0343-521021

e-mail: h.j.v.vdbijtel@planet.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Het onderzoek	2
3	De planlocaties	2
3.1	Ligging	2
3.2	Inrichting en gebruik	3
3.2.1	Gebouwen Dwarsweg 62	3
3.2.2	Gebouwen Dwarsweg 69	5
3.2.3	Schuur aan de Haarweg	6
3.3	Gronden rondom de bebouwing	7
3.3.1	Dwarsweg 62	7
3.3.2	Dwarsweg 69	7
3.3.3	Gronden rond de schuur aan de Haarweg	7
4	De plannen van Landgoed De Laan	8
5	De actuele en potentiële natuurwaarden van de planlocaties	9
5.1	Beoordeling geschiktheid voor beschermde en bijzondere soorten	9
5.1.1	Vleermuizen	9
5.1.2	Vogels	9
5.1.3	Overige diersoorten	11
5.1.4	Planten	11
5.2	Potenties voor natuurontwikkeling	11
6	De plannen in relatie tot wet- en regelgeving	12
6.1	Wet Natuurbescherming	12
6.2	Bescherming van het Natuurnetwerk Nederland	13
7	Nader onderzoek	14
8	Conclusies	15
9	Geraadpleegde literatuur	16

1 Inleiding

Landgoed De Laan is voornemens bij de Gemeente Utrechtse Heuvelrug een principeverzoek in te dienen voor de sloop van circa 1600 m² agrarische bedrijfsbebouwing, het toekennen van een kavel voor een dienstwoning op het landgoed De Laan, door middel van een functieverandering van de boerderij aan de Dwarsweg 69, en het toekennen van twee bouwkvavels op het voormalig agrarische bouwblok Dwarsweg 69.

De sloop van circa 1600 m² agrarische bedrijfsbebouwing heeft betrekking op gebouwen op drie locaties op landgoed De Laan (figuur 1) die door het staken van de agrarische bedrijfsvoering hun functie verloren hebben. Het gaat hierbij om voormalige stallen behorende bij de boerderijen Dwarsweg 62 en 69 en om een oude koeienstal, gelegen achter de boerderij aan de Haarweg 139.

Om de plannen mogelijk te maken is het landgoed eventueel bereid om aanvullend op de sloop van 1600 m² bedrijfsgebouwen ruim 2,5 hectare nieuwe natuur te ontwikkelen op twee graslandpercelen ten zuiden van de Haarweg.

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft aangegeven dat er, vóór dat een principeverzoek wordt ingediend, eerst een quickscan Flora en Fauna zal moeten worden uitgevoerd. Om die reden heeft landgoed De Laan aan Van den Bijtel Ecologisch Onderzoek opdracht gegeven tot het uitvoeren van een dergelijke quickscan. Deze quickscan moet inzicht geven in de potentiële geschiktheid en mogelijke aanwezigheid van (verblijfplaatsen van) strikter beschermde soorten in de te slopen agrarische bedrijfsgebouwen, in de eventuele effecten van de plannen voor deze soorten, in de mogelijke effecten van de plannen op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen EHS) en in de noodzaak tot aanvullend onderzoek.

Achterste deel van het erf van Dwarsweg 69 met links de kapschuur (69-3) en op de achtergrond de kippenstal (69-4)

2 Het onderzoek

Op 25 januari 2018 is een veldbezoek aan het plangebied gebracht. Tijdens dit bezoek is beoordeeld of in, aan en/of rond de agrarische bedrijfsgebouwen op de drie locaties – Dwarsweg 62 en 69 en Haarweg – (verblijfplaatsen van) strikter beschermde soorten kunnen voorkomen. Er is vooral gekeken naar de constructie van de gebouwen en of er geschikte invliegopeningen of nestplaatsen aanwezig zijn. Daarnaast is de aanwezige opgaande beplanting onderzocht op de aanwezigheid van holten en/of nesten. Ook is tijdens dit veldbezoek de locatie voor de eventuele natuurontwikkeling bezocht.

3 De planlocaties

3.1 Ligging

Dwarsweg 62 en 69 De percelen Dwarsweg 62 en 69 liggen in het kleinschalige overgangslandschap tussen het aaneengesloten bosgebied van de Utrechtse Heuvelrug in het zuiden en het halfopen tot open landschap van de Gelderse Vallei in het noorden. De planlocaties liggen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug op ongeveer zeshonderd meter ten westen van de grens van de bebouwde kom van Veenendaal (figuur 1). Ze liggen aan weerszijden van de Dwarsweg. Het perceel Dwarsweg 62 ligt ten noorden van deze weg; het perceel Dwarsweg 69 ten zuiden ervan.

Figuur 1. Ligging van de planlocaties op het landgoed De Laan (rood omlijnd)

Bron luchtfoto: Provincie Utrecht

Stal achter Haarweg 139 (boerderij Het Veld) De koeienstal achter de boerderij aan de Haarweg 139 ligt eveneens in het kleinschalige overgangslandschap tussen de Utrechtse Heuvelrug en de Gelderse Vallei. De planlocatie ligt in de gemeente Utrechtse Heuvelrug op ruim twee kilometer ten westen van Overberg (figuur 1).

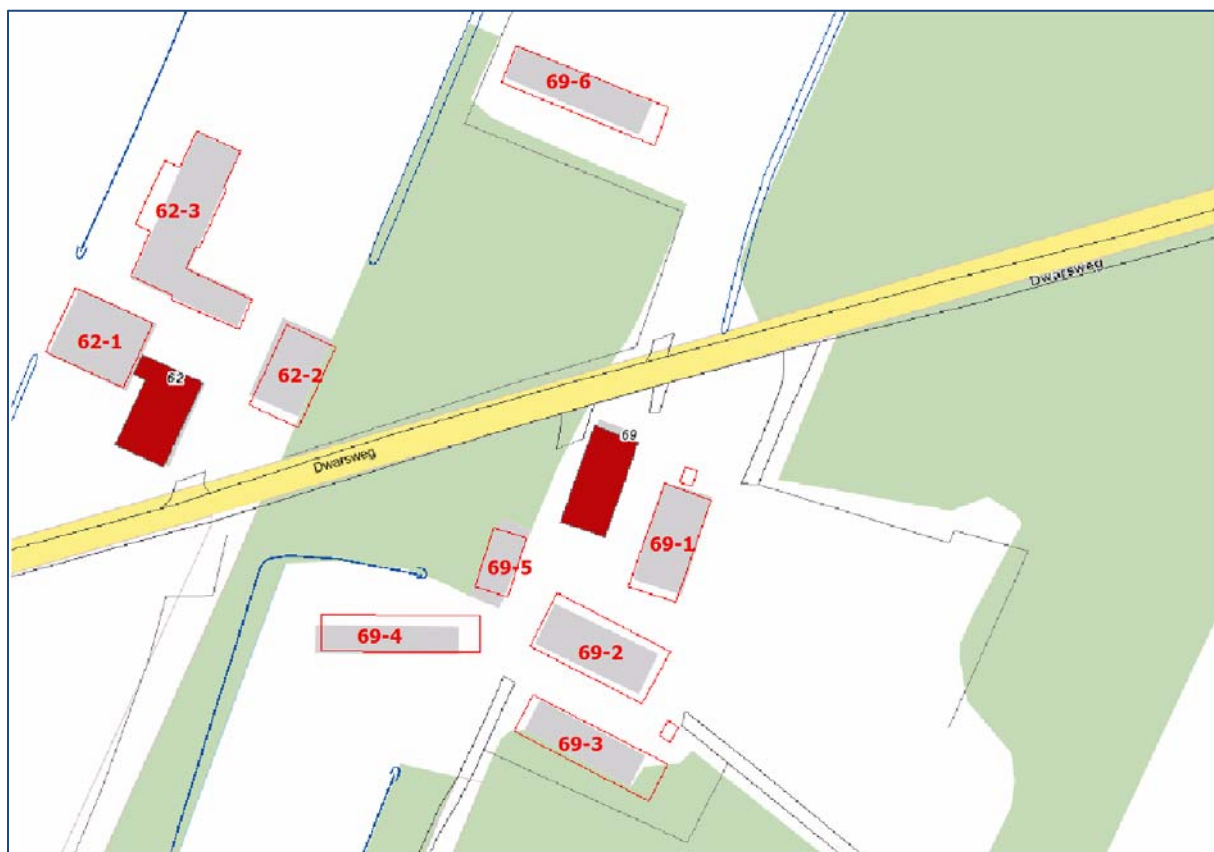
De stal ligt aan de noordrand van een graslandperceel dat aan de noordzijde wordt begrensd door een bosperceel en aan de oostzijde door een smalle bosstrook. In het zuiden en westen grenst dit grasland aan gronden die afwisselend worden gebruikt als grasland en maisakker.

Natuurontwikkelingslocatie De natuurontwikkelingslocatie ligt direct ten oosten van de smalle bosstrook die het grasland met de te slopen koeienstal aan de oostzijde begrenst. De locatie omvat een deel van een perceel grasland en een perceel dat wordt gebruikt als (mais)akker. Beide delen, die van elkaar worden gescheiden door een houtwal, hebben een gezamenlijke oppervlakte van ruim 2,5 hectare.

3.2 Inrichting en gebruik

3.2.1 Gebouwen Dwarsweg 62

Woonhuis Het woonhuis is een oude boerderij waar omheen een nieuwe 'schil' van rode bakstenen muren is aangebracht. Het zadeldak met wolfseinden is gedekt met grijze pannen. Het is onduidelijk of er in de huidige situatie een spouw aanwezig is. Stootvoegen ontbreken in ieder geval. De kopse gevels zijn voorzien van een houten daklijst en de aansluiting tussen de zinken bakgoot en het dak is afgewerkt met houten beplating. Tussen de daklijst en de muren en tussen de afwerking van de goten en de muren zijn kleine spleten aanwezig. Het woonhuis heeft een oppervlakte van 182 m².

Figuur 2. Bebouwing op de erven van de percelen Dwarsweg 62 en 69

Schuur 62-1 is de vroegere koeienstal, die in de huidige situatie wordt gebruikt voor de opslag van allerlei materialen. De muren zijn opgetrokken van baksteen en hebben geen spouw. De kopse gevels zijn aan de bovenzijde voorzien van een houten gevelbetimmering. Het zadeldak is gedekt met golfplaten. Ten behoeve van de ventilatie is de nok verhoogd met kunststof elementen; alle openingen naar buiten toe zijn inmiddels echter afgedicht. De stal heeft een oppervlakte van 211 m².

Schuur 62-2 is een kapschuur die bestaat uit een open en een dicht deel. Het open deel wordt gebruikt voor het stallen van machines; het dichte deel wordt gebruikt als werkplaats en garage. De muren van de schuur zijn deels opgetrokken uit baksteen en damwandprofiel, deels uit hout. Het zadeldak is gedekt met golfplaten. De stal heeft een oppervlakte van 168 m².

Schuur 62-3 is een complex van bouwwerken dat bestaat uit een aan elkaar gebouwde oude hooimijt, een afdak, een varkensstal, een varkensstal met hooizolder en een houten schuur. Alle onderdelen van dit schurencomplex verkeren in slechte staat. Van de hooizolder en houten schuur zijn de asbestgolfplaten verwijderd. De achterzijde van de varkensstal met hooizolder is met de laatste storm deels ingestort. De muur is opgetrokken uit baksteen en heeft geen spouw. De schuur zonder dak heeft incomplete wanden van hout zonder isolatie. De andere varkensstal heeft bakstenen muren zonder spouw en een met rode pannen gedekt zadeldak. De oude hooimijt met aangrenzend afdak heeft houten wanden en een dak van metalen golfplaten. Het complex heeft een oppervlakte van 408 m².

Het schurencomplex (62-3) op het erf van de boerderij Dwarsweg 62

3.2.2 Gebouwen Dwarsweg 69

Het woonhuis is een oude boerderij die oorspronkelijk was opgesplitst in een woongedeelte en een stalgedeelte, maar die nu in zijn geheel wordt bewoond. De muren van het huis zijn opgetrokken uit baksteen en hebben geen spouw. Het zadeldak van het vroegere woongedeelte van de boerderij is gedekt met riet en voorzien van een wolfseind. Het vroegere stalgedeelte is gedekt met pannen en langs de kopse gevel afgewerkt met een 'kraag' van baksteen.

Het woonhuis heeft een oppervlakte van 172 m².

De boerderij Dwarsweg 69 is aan de wegzijde gedekt met riet en aan de achterzijde met pannen

Schuur 69-1 is de vroegere varkensstal, die in de huidige situatie wordt gebruikt voor de opslag van allerlei spullen. De muren zijn opgetrokken van baksteen en hebben geen spouw. Het zadeldak is gedekt met golfplaten en voorzien van een verhoogde ventilatienok. Aan de kopse gevels is langs de dakrand een houten daklijst aangebracht.

De stal heeft een oppervlakte van 188 m².

Schuur 69-2 is de vroegere koeienstal, die in de huidige situatie wordt gebruikt voor de opslag van materialen. De muren zijn opgebouwd uit betonplaten en damwandprofiel en hebben geen spouw. Het zadeldak is gedekt met golfplaten en voorzien van isolatie. Aan de binnenzijde is het dak afgewerkt met platen. Tussen deze platen en de isolatie van het dak bevindt zich een circa twintig centimeter diepe loze ruimte.

De stal heeft een oppervlakte van 263 m².

Schuur 69-3 is een open kapschuur waarvan het (dichte) meest oostelijke deel ooit is gebruikt als koeienstal. In de huidige situatie wordt de schuur gebruikt voor het stallen van caravans en dergelijke. De wanden van de schuur bestaan deels uit damwandprofiel, deels uit houten planken. De wanden die zijn opgetrokken uit damwandprofiel zijn aan de binnenzijde afgewerkt met hout en plaatmateriaal. Het dak is gedekt met golfplaten. Tijdens een storm heeft een omvallende eik gaten in het dak geslagen. De stal heeft een oppervlakte van 216 m².

Schuur 69-4 is de vroegere kippenstal die in de huidige situatie, op de opslag van wat stookhout na, leeg staat. De muren van de stal zijn opgetrokken van gasbetonstenen die aan de buitenzijde zijn afgedekt met planken van NS-goederenwagons. Tussen de stenen en de planken is isolatiefolie aangebracht. Het zadeldak is gedekt met golfplaten die aan de onderzijde zijn voorzien van isolatieplaten. De stal heeft een oppervlakte van 207 m².

Schuur 69-5 is een houten schuur die nu wordt gebruikt als garage en voor de opslag van materialen. Het zadeldak van de schuur is gedekt met golfplaten. De nok is gedekt met rode nokvorsten. De kopse gevels zijn voorzien van een smalle houten daklijst. De schuur heeft een oppervlakte van 72 m².

Schuur 69-6 staat niet op het erf, maar aan de zuidrand van een graslandperceel aan de noordzijde van de Dwarsweg. De schuur is eertijds gebruikt als varkensstal, maar staat nu leeg. De muren van de stal zijn opgetrokken van gasbetonstenen die aan de buitenzijde zijn betimmerd met planken. Tussen de stenen en de planken is een loze ruimte aanwezig. Het zadeldak is gedekt met golfplaten die aan de binnenzijde zijn voorzien van isolatieplaten. Het westelijke deel van de stal is later aangebouwd en heeft een verhoogde nok voor ventilatie. Het dak is in zeer slechte staat. De schuur heeft een oppervlakte van 235 m².

3.2.3 Schuur aan de Haarweg

Deze schuur was eertijds in gebruik als koeienstal, maar staat al jaren leeg. De stal verkeert inmiddels in bouwvallige staat: het dak is grotendeels ingestort, puntgevel aan de westzijde is naar binnen gevallen en de puntgevel aan de oostzijde staat op omvallen. De muren van de stal zijn opgetrokken uit baksteen en hebben geen spouw. Het zadeldak was gedekt met pannen. Aan de noordoostzijde van de stal bevindt zich een kleine aanbouw waar de melkmachine stond. Dit gebouwtje heeft bakstenen muren en een lessenaarsdak dat gedekt is met golfplaten die aan de onderzijde voorzien zijn van isolatieplaten. Het is niet duidelijk of de muren voorzien zijn van een spouw, maar stootvoegen ontbreken. De schuur heeft een oppervlakte van 260 m².

De vroegere koeienstal ten zuiden van boerderij Het Veld aan de Haarweg verkeert in zeer slechte staat

3.3. Gronden rondom de bebouwing

3.3.1 Dwarsweg 62

Het erf van Dwarsweg 62 is begrensd met een geschoren heg en binnen het erf zijn terreindelen afgeschermd met geschoren heggen. De gronden aan de wegzijde van het woonhuis bestaan uit grasland, evenals het noordwestelijke deel van het erf. Op enige afstand van het woonhuis staan enkele solitaire bomen. Ongeveer de helft van het erf is bestraat. Voor een deel worden de bestrate gronden gebruikt voor de opslag van materialen.

Aan de oostzijde grenst het erf aan een eikenbosje dat ten noordoosten van het erf overgaat in een houtsingel die doorloopt tot aan de spoorlijn Utrecht-Rhenen.

3.3.2 Dwarsweg 69

De niet-bebouwde en bestrate delen van het erf van Dwarsweg 69 zijn begroeid met gras. De gronden rondom het woonhuis en de schuren 69-1 en 69-2 zijn bestraat met klinkers. Aan de straatzijde van het woonhuis is een kleine tuin met enkele grotere struiken aanwezig. Het erf wordt aan alle zijden omringd door bos van voornamelijk eiken.

Schuur 69-6 ligt niet op het erf maar in een perceel intensief gebruikt grasland ten noorden van de Dwarsweg. De schuur ligt ten oosten van het eikenbosje en de houtsingel die grenzen aan het perceel Dwarsweg 62. De afstand tussen de schuur en het bosje bedraagt enkele meters.

3.3.3 Gronden rond de schuur aan de Haarweg

De schuur aan de Haarweg ligt aan de noordrand van een perceel intensief gebruikt grasland en grenst vrijwel meteen aan een gemengd bosje met grove den, ruwe berk, zomereik en zwarte els.

4 De plannen van Landgoed De Laan

De plannen bestaan uit vier onderdelen: de sloop van de agrarische bedrijfsgebouwen, de herbestemming van de boerderij Dwarsweg 69, de bouw van twee nieuwe woningen op het erf van Dwarsweg 69 en de ontwikkeling van ruim 2,5 hectare nieuwe natuur op twee agrarisch gebruikte percelen ten zuiden van de Haarweg. De verschillende planonderdelen zijn als volgt over de verschillende locaties (zie figuur 1) verdeeld.

Dwarsweg 62 Op de locatie Dwarsweg 62 is de sloop van het schurencomplex 62-3 met een oppervlakte van 408 m² voorzien. De beide andere schuren op het erf (62-1 en 62-2) blijven gehandhaafd en worden gebruikt door het op het perceel gevestigde loonbedrijf.

Dwarsweg 69 De boerderij aan de Dwarsweg 69 zal worden herbestemd als dienstwoning. Daarnaast zullen alle agrarische bedrijfsgebouwen, inclusief schuur 69-6 ten noorden van de Dwarsweg, worden gesloopt. De totale oppervlakte van deze schuren bedraagt 1180 m². Bij de dienstwoning zal een nieuwe schuur worden gebouwd, dan wel schuur 69-1 blijft behouden. De totale oppervlakte te slopen bebouwing komt daarmee op 1000 m². In ruil voor de sloop van de agrarische bedrijfsgebouwen wil het landgoed De Laan op het erf binnen het bouwvlak van het vroegere agrarische bedrijf twee nieuwe woningen bouwen.

Schuur aan de Haarweg Op het graslandperceel ten zuiden van boerderij Het Veld aan de Haarweg is de sloop van de vervallen koeienstal met een oppervlakte van 260 m² voorzien.

Agrarische percelen ten zuiden van de Haarweg Op twee agrarische percelen ten zuiden van de Haarweg kan natuur worden ontwikkeld. Het westelijke perceel is in gebruik als grasland, het oostelijke perceel is een (mais)akker. Beide percelen worden van elkaar gescheiden door een houtwal. Ze hebben een gezamenlijke oppervlakte van ruim 2,5 hectare.

Het westelijke perceel van de natuurontwikkelingslocatie bestaat uit grasland

5 De actuele en potentiële natuurwaarden van de planlocaties

5.1 Beoordeling geschiktheid voor beschermde en bijzondere soorten

Op grond van sporen, zoals nesten en braakballen, die zijn aangetroffen tijdens het veldbezoek en de bouwtechnische kenmerken is een beoordeling gemaakt van de geschiktheid van de opstallen als rustplaats, voortplantingsplaats of nestplaats voor beschermde en bijzondere soorten die verblijven in gebouwen. De uitkomst van deze beoordeling is weergegeven in tabel 1.

Schuur	Vleermuizen	Kerkuil	Steenuil	Gierzwaluw	Huismus	bijzonderheden
woonhuis 62	x				(x)	
62-1	x				x	
62-2	(x)	(x)	(x)		x	
62-3		(x)	(x)		(x)	
woonhuis 69	(x)				(x)	
69-1	x	(x)	(x)		x	boerenwaluw
69-2	x	x	x		x	boerenwaluw
69-3		x	x		x	
69-4	x	x	x		x	roestplaats bosuil boerenwaluw
69-5			(x)		x	
69-6	x	x	x		x	
koeienstal Haarweg		x	x			aanbouw

Tabel 1. Beoordeling van de geschiktheid van de opstallen als verblijfplaats voor beschermde en bijzondere soorten

Als onder een soort(groep) bij een bepaalde opstal een x staat, dan is deze opstal in potentie geschikt voor de betreffende soort(groep). Een vet kruisje wil zeggen dat tijdens het veldbezoek in de opstal sporen van de betreffende soort(groep) zijn aangetroffen. Een kruisje tussen haakjes wil zeggen dat de opstal in potentie slechts matig geschikt is voor de betreffende soort(groep).

De nummers van de schuren die zullen worden gesloopt, zijn vet weergegeven.

5.1.1 Vleermuizen

Van de te slopen schuren zijn alleen de schuren 69-1, 69-2, 69-4 en 69-6 in potentie geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het kan hierbij gaan om zomer-, paar- en tussenverblijven van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. De schuren lijken ongeschikt om te kunnen fungeren als kraamverblijf of winterverblijf. Hiervoor zijn de beschikbare ruimtes waar vleermuizen kunnen verblijven te klein en zullen temperatuur en vochtigheid in de schuren in de winter te veel fluctueren.

5.1.2 Vogels

Tijdens het veldbezoek is primair gekeken naar de geschiktheid van de schuren voor kerkuil, steenuil, gierzwaluw en huismus. Deze soorten hebben een speciale beschermingsstatus omdat hun nest(plaats)en jaarrond beschermd zijn. Ook zijn aanwijzingen voor de aanwezigheid van bosuil en boerenwaluw geboekstaafd. De nesten van deze beide soorten zijn niet jaarrond beschermd, maar inventarisatie van het aantal aanwezige nesten of nestplaatsen van deze soorten is gewenst (Dienst Regelingen 2009).

Kerkuil In twee schuren (69-3 en de koeienstal Haarweg) zijn sporen (braakballen, krijtsporen) van kerkuilen aangetroffen. In deze schuren bevinden zich in ieder geval rustplaatsen van deze soort. Of er door kerkuilen ook gebroed wordt, zal nader onderzoek moeten uitwijzen. Drie van de te slopen schuren (69-2, 69-4 en 69-6) zijn in potentie geschikt voor kerkuilen en twee (62-3 en 69-1) zijn matig geschikt.

Krijtsporen en braakballen wijzen erop dat er regelmatig een kerkuil rust in de aanbouw aan de koeienstal ten zuiden van boerderij Het Veld aan de Haarweg

Steenuil In geen van de te slopen schuren zijn sporen gevonden van steenuilen. Wel zijn vijf schuren (69-2, 69-3, 69-4, 69-6 en de aanbouw aan de koeienstal Haarweg) in potentie geschikt als rust- en/of nestplaats voor steenuil. Drie van de te slopen schuren (62-3, 69-1 en 69-5) zijn matig geschikt.

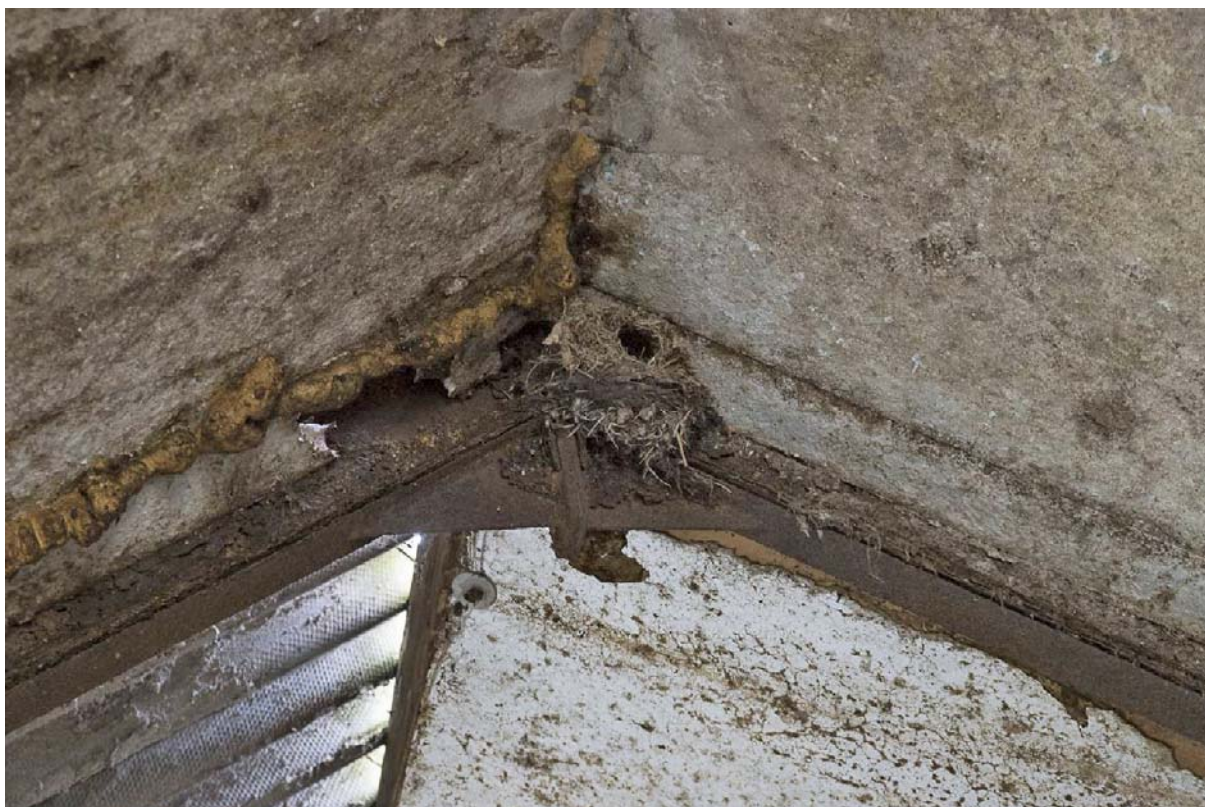
De koeienstal aan de Haarweg is in ieder geval tot 2009 door steenuilen gebruikt als rust- of nestplaats. Inmiddels is de stal zo vervallen dat deze, behalve de aanbouw, als nestplaats ongeschikt is. Er komen nog altijd wel steenuilen in de directe omgeving voor. Tijdens het veldbezoek werd een roepende steenuil gehoord bij een boerderij aan de Ginkelseweg die op ongeveer 250 meter afstand van de koeienstal ligt.

Gierzwaluw Geen van de te slopen schuren is geschikt als nestplaats voor gierzwaluwen. De schuren zijn over het algemeen te laag en bevatten ook geen geschikte nestruimtes voor deze soort.

Huismus In geen van de te slopen schuren zijn oude nesten of andere aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van huismussen. Volgens de bewoner van Dwarsweg 62 komen op het erf wel huismussen voor. Van de te slopen schuren zijn er zes (69-1, 69-2, 69-3, 69-4, 69-5 en 69-6) in potentie geschikt voor huismussen. Eén schuur (62-3) is als matig geschikt beoordeeld.

Overige vogelsoorten In schuur 69-4 bevindt zich onder een loshangende plaat met isolatiemateriaal een roestplaats van twee bosuilen. Of de soort ook broedt op deze locatie is onbekend.

In drie schuren (69-1, 69-2 en 69-4) zijn nesten van boerenzwaluwen aangetroffen. Daarnaast zijn in verschillende schuren nesten van witte kwikstaart, winterkoning en merel gevonden.

Nest van een winterkoning bovenop een oud nest van een boerenwaluw in de nok van de kippenstal (schuur 69-4) op het erf van Dwarsweg 69

Vogels van (opgaande) beplanting In opgaande beplanting op en langs de randen van de erven zullen verschillende algemene soorten van tuinen en bossen broeden, zoals houtduif, heggemus, roodborst, merel, zanglijster, koolmees, pimpelmees, tjiftjaf en zwartkop.

5.1.3 Overige diersoorten

Op grond van de inrichting en het gebruik van de planlocaties is het niet aannemelijk dat er verblijfplaatsen van andere beschermde en bijzondere diersoorten voorkomen.

5.1.4 Planten

Op grond van de inrichting en het gebruik van de planlocaties is het niet aannemelijk dat er groeiplaatsen van beschermde en bijzondere plantensoorten voorkomen.

5.2 Potenties voor natuurontwikkeling

De mogelijkheden voor natuurontwikkeling op de beide agrarische percelen zijn sterk afhankelijk van de lokale omstandigheden, zoals de dikte van de voedselrijke bouwvoor, de mate van bodemverrijking en de stijghoogte van het grondwater. Om op de locatie een kwalitatief hoogwaardiger natuurtype te kunnen ontwikkelen, zal het vrijwel zeker nodig zijn de voedselrijke bouwvoor te verwijderen. Is deze echter te dik, dan zal het gewenste natuurtype door middel van verschraling moeten worden gerealiseerd. Deze verschraling kan worden gerealiseerd door de grazige vegetatie twee tot drie maal per jaar te maaien en het maaisel af te voeren. Eventueel kan het verschralingsproces worden bespoedigd door gedurende enkele jaren graan in te zaaien (zonder bemesting).

Het meest voor de hand liggende natuurtype dat op de locatie kan worden ontwikkeld, is droog schraal grasland met vegetaties uit het verbond van gewoon struisgras. Als het verschrallingsbeheer voorspoedig verloopt of als de voedselrijke bouwvoor kan worden afgegraven, kan op de locatie (op langere termijn) mogelijk ook droog heischraal grasland of zelfs droge heide worden ontwikkeld. In de systematiek van het Natuurbeheerplan (Provincie Utrecht 2018) gaat het bij deze vegetatietypen om de beheertypen Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02), Droog schraalgrasland (N11.01) en Droge heide (N07.01).

6 De plannen in relatie tot wet- en regelgeving

6.1 Wet Natuurbescherming

Vleermuizen Het is aannemelijk dat in één of meer agrarische bedrijfsgebouwen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Het kan hierbij gaan om zomer-, paar- en tussenverblijven. De sloop van de schuren kan leiden tot het vernietigen van deze verblijfplaatsen. Als uit nader onderzoek blijkt dat in de agrarische bedrijfsgebouwen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan zal voor de plannen een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming moeten worden aangevraagd voor vleermuizen.

Kerkuil In twee schuren zijn sporen gevonden die erop wijzen dat er een rustplaats van kerkuilen aanwezig is. Mogelijk wordt door kerkuilen in deze schuren ook genesteld. De sloop van de schuren kan leiden tot het vernietigen van de rustplaatsen en van eventuele nestplaatsen. Als uit nader onderzoek blijkt dat de rustplaatsen van kerkuilen nog altijd aanwezig zijn, dan wel dat er nestplaatsen aanwezig zijn, dan zal voor de plannen een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming moeten worden aangevraagd voor de kerkuil.

Steenuil Vijf van de te slopen schuren zijn in potentie geschikt als rust- en nestplaats voor steenuilen. Uit nader onderzoek zal moeten blijken of de schuren daadwerkelijk door steenuilen worden gebruikt. Als dat het geval is, dan zal voor de plannen een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming moeten worden aangevraagd voor de steenuil.

Huismus De sloop van de agrarische bedrijfsgebouwen kan leiden tot het vernietigen van nestplaatsen van huismussen. De nesten van huismussen zijn jaarrond beschermd. Voor het vernietigen van nestplaatsen van deze soort zal derhalve een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming moeten worden aangevraagd.

Als in de plannen passende en effectieve mitigerende maatregelen voor de genoemde soorten worden opgenomen, dan zal een ontheffing naar verwachting worden verleend.

Om te voorkomen dat de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming ten aanzien van (algemene) broedvogels worden overtreden, dient het slopen van gebouwen, evenals het eventuele kappen van bomen en rooien van struiken, te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels.

In zijn algemeenheid wordt voor het broedseizoen de periode 1 maart tot en met 15 juli aangehouden. Sommige soorten kunnen ook vóór 1 maart of na 15 juli (tot in september) nestelen. Het is derhalve raadzaam om voorafgaand aan de werkzaamheden de gebouwen, bomen en struiken te (laten) controleren op de eventuele aanwezigheid van in gebruik zijnde vogelnesten. Worden deze aangetroffen, dan dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot de vogels de nesten uit eigener beweging hebben verlaten.

6.2 Bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De locaties Dwarsweg 62 en 69 liggen in het NNN (figuur 3). De koeienstal achter boerderij Het Veld aan de Haarweg ligt net buiten het NNN en de natuurontwikkelingslocatie ligt in de groene contour. Omdat de plannen voor Dwarsweg 69 binnen het vigerende bestemmingsplan niet mogelijk zijn, dienen deze te worden getoetst aan de bescherming van het NNN. Dit betekent dat beoordeeld moet worden welke effecten de plannen hebben voor de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN.

Figuur 3. Ligging van de planlocaties (rood omlijnd) ten opzichte van het NNN

Groen: NNN; geelgroen: groene contour. Bron: Provincie Utrecht 2018

Tot de wezenlijke waarden of kenmerken worden de onderstaande aspecten gerekend:

- de bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem waaronder ook begrepen worden de vereiste omgevingsfactoren zoals donkerte, bodem, water en milieu;
- de robuustheid en de aaneengeslotenheid van het NNN;
- de aanwezigheid van bijzondere soorten;
- de verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen;
- behoud van oppervlakte, en
- behoud van samenhang.

De plannen van het landgoed De Laan voor de planlocaties zullen met zekerheid niet leiden tot aantasting van de bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem en van de verbindingsfunctie van het gebied. Op de planlocaties, in het bijzonder op het erf van Dwarsweg 69, zijn geen natuurlijke ecosystemen aanwezig die aangetast kunnen worden. Evenmin heeft het erf van Dwarsweg 69 een belangrijke verbindende functie die door de plannen zou kunnen worden aangetast.

De bouw van twee woningen zou mogelijk wel kunnen leiden tot aantasting van de robuustheid van het NNN en tot een afname van het oppervlak van het NNN. Echter, de bouw van de woningen zal plaatsvinden binnen het agrarische bouwvlak en om de bouw van de woningen mogelijk te maken wordt 1600 m² aan agrarische bedrijfsgebouwen gesloopt en wordt 2,5 ha aan nieuwe natuur ontwikkeld. Netto zal de oppervlakte natuur (NNN) als gevolg van de plannen dus toenemen. Dientengevolge zal de robuustheid van het NNN niet worden aangetast en zal ook de oppervlakte van het NNN niet afnemen.

De sloop van de agrarische bedrijfsgebouwen zou kunnen leiden tot aantasting van bijzondere soorten in het NNN. Het gaat hierbij om soorten die zich voortplanten of verblijven in gebouwen. Door het treffen van functionele mitigerende maatregelen, die mogelijk toch al vereist zijn om een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming te verkrijgen, kan worden voorkomen dat bijzondere soorten van de planlocaties verdwijnen of in aantal achteruitgaan. De bijzondere soorten in het NNN zullen dan niet significant worden aangetast.

Al met al lijkt het niet aannemelijk dat de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN als gevolg van de plannen significant zullen worden aangetast.

7 Nader onderzoek

Omdat sommige schuren in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen en/of als rust- en nestplaats voor uilen en huismussen, dient nader onderzoek naar deze soort(groep)en te worden uitgevoerd. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de geldende richtlijnen en protocollen, zijnde het vleermuizenprotocol en de richtlijnen uit de soortenstandaards en kennisdocumenten voor de betreffende soorten. Een en ander betekent dat er tussen half februari en eind september tenminste acht bezoeken tussen de avondschemer en de ochtendschemer moeten worden afgelegd. Daarnaast moeten er voor onderzoek naar de huismus tussen 15 maart en 15 juni minimaal drie bezoeken tijdens ochtenduren worden afgelegd.

Op basis van de uitkomsten van het nadere veldonderzoek kan, indien nodig, een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming worden aangevraagd. Tevens dient op basis van het nadere veldonderzoek een volwaardige toetsing van de plannen aan het beschermingsregime van het NNN te worden uitgevoerd.

8 Conclusies

Aanwezige en mogelijk aanwezige strikter beschermde soorten

- ❑ Een aantal schuren is in potentie geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, in het bijzonder voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.
- ❑ Het gaat hierbij naar alle waarschijnlijkheid om zomerverblijven, tussenverblijven en paarverblijven.
- ❑ Een aantal schuren is in potentie geschikt als rust- en nestplaats voor uilen en huismus.
- ❑ In de agrarische bedrijfsgebouwen nestelen ook nog enkele algemene vogelsoorten die alleen gedurende de broedtijd beschermd zijn.
- ❑ Ook in de beplantingen op de erven nestelen mogelijk enkele algemene soorten die alleen gedurende de broedtijd beschermd zijn.
- ❑ Het is niet aannemelijk dat in het plangebied, behalve vleermuizen en vogels, nog andere beschermde en bijzondere soorten voorkomen.

De plannen in relatie tot de Wet Natuurbescherming

- ❑ Het is aannemelijk dat in sommige agrarische bedrijfsgebouwen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.
- ❑ De sloop van de gebouwen kan leiden tot het vernietigen van deze verblijfplaatsen.
- ❑ Als uit nader onderzoek blijkt dat in de agrarische bedrijfsgebouwen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan zal er voor de plannen voor vleermuizen een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming moeten worden aangevraagd.
- ❑ Het is aannemelijk dat in sommige agrarische bedrijfsgebouwen rust- en nestplaatsen van uilen en huismussen aanwezig zijn.
- ❑ De sloop van de gebouwen kan leiden tot het vernietigen van deze verblijfplaatsen.
- ❑ Als uit nader onderzoek blijkt dat in de agrarische bedrijfsgebouwen rust- en nestplaatsen van uilen en huismussen aanwezig zijn, dan zal er voor de plannen voor uilen en huismussen een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming moeten worden aangevraagd.
- ❑ Als in de plannen passende en effectieve mitigerende maatregelen voor de genoemde soort(groep)en worden opgenomen, dan zal een ontheffing naar verwachting worden verleend.
- ❑ Om overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming ten aanzien van (algemene) broedvogels te voorkomen, dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen, bij voorkeur in de periode begin oktober tot begin februari.

De plannen in relatie tot de bescherming van het NNN

- ❑ De plannen zullen naar verwachting niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN.

Nader onderzoek

- ❑ Omdat sommige agrarische gebouwen in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen dient nader onderzoek conform het vleermuizenprotocol te worden uitgevoerd.
- ❑ Omdat sommige agrarische gebouwen in potentie geschikt zijn als rust- en nestplaatsen van uilen en huismussen dient nader onderzoek naar deze soorten te worden uitgevoerd, conform de richtlijnen van de soortenstandaards en kennisdocumenten van de betreffende soorten.

9 Geraadpleegde literatuur

- Bal, D., H.M. Beije, M. Fellinger, R. Haveman, A.J.F.M. van Opstal & F.J. van Zadelhoff 2001. Handboek Natuurdoeltypen, Rapport Expertisecentrum LNV nr. 2001/020, Wageningen.
- Beenen, R. (red.) 1998. Werkdocument Soortenbeleid, onderdeel fauna. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Beenen, R., E. van den Dool & W. Timmers 2002. Werkdocument Soortenbeleid, onderdeel flora. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Dienst Regelingen van het ministerie van LNV 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Brochure, 's Gravenhage.
- Dienst Regelingen van het ministerie van LNV 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Brochure, 's Gravenhage.
- Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging 2017. Het protocol voor vleermuisinventarisaties (www.natuurnet.nl).
- Provincie Utrecht 2016a. Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 Provincie Utrecht (Herijking 2016). Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2016b. Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 Provincie Utrecht (Herijking 2016). Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2018. Natuurbeheerplan 2019. Rapport, Utrecht.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.1. RVO-S12-401/BF15896. Ministerie van Economische Zaken, 's Gravenhage.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014. Soortenstandaard Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*, versie 1.1. RVO-S22-401/BF15896. Ministerie van Economische Zaken, 's Gravenhage.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*, versie 1.1. RVO-S18-401/BF15896. Ministerie van Economische Zaken, 's Gravenhage.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014. Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, versie 1.1. RVO-S23-401/BF15896. Ministerie van Economische Zaken, 's Gravenhage.
- Schaminée, J.H.J., A.H.F. Stortelder & E.J. Weeda 1996. De vegetatie van Nederland. Deel 3. Plantengemeenschappen van graslanden, zomen en droge heiden. Opulus Press, Uppsala/Leiden.
- Stichting voor Bodemkartering (Stiboka) 1981. Bodemkaart van Nederland. Wageningen.
- Stichting voor Bodemkartering (Stiboka) 1986. Geomorfologische kaart van Nederland. Wageningen.

Geraadpleegde websites:

www.ahn.nl
www.bodemdata.nl
www.provincie-utrecht.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl